

2. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств : підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін. – Вид. 5-те, [перероб. та доп.]. – К. : Вид-во КНЕУ, 2004. – 546 с.
3. Сучасний глумачний словник української мови: 60000 слів / за заг. ред. В.В. Дубічинського. – Харків : Вид. дім "Школа", 2007. – 832 с.
4. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И.А. Бланк. – К. : Изд-во "Эльга", "Ника-центр", 2004. – 784 с.
5. Болгар Т.М. Роль фінансової безпеки підприємства в системі антикризового управління / Т.М. Болгар // Ефективна економіка. [Електронне наукове фахове видання] / Дніпропетровський державний аграрний університет. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1935>.
6. Васильців Т.Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення : монографія / Т.Г. Васильців, В.І. Волошин, О.Р. Бойкевич, В.В. Каркавчук; за ред. Т.Г. Васильціва. – Львів : Вид-во "Ліга-Прес", 2012. – 386 с.
7. Кириченко О.А. Вдосконалення управління фінансовою безпекою підприємств в умовах кризи / О.А. Кириченко, І.В. Кудря // Інвестиції: практика та досвід : зб. наук. праць. – 2009. – № 10. – С. 22-26.
8. Папехин Р.С. Факторы финансовой устойчивости и безопасности предприятия : дисс. канд. экон. наук: спец. 08.00.10 "Финансы, денежные обороты, кредит" / Р.С. Папехин. – Волгоград, 2007. – 176 с.
9. Донець Л.І. Економічна безпека підприємства / Л.І. Донець, Н.В. Ващенко. – К. : Вид-во "Центр навч. літ-ри", 2008. – 240 с.
10. Кузенко Т.Б. Управление финансовой безопасностью на предприятии / Т.Б. Кузенко, В.В. Прохорова, Н.В. Сабліна // Бизнес-Информ : науч. журнал. – 2007. – № 12 (1). – С. 27-29.
11. Білик М.Д. Роль стабільної діяльності підприємств у їх фінансовій безпеці. / М.Д. Білик // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. праць. – 2008. – № 4 (83). – С. 129-133.
12. Колеснікова Н.М. Шляхи забезпечення фінансової безпеки підприємства / Н.М. Колеснікова // Актуальні питання безпеки фінансової системи держави : зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Харків, 21 лютого 2014 року). – Харків : Вид-во Харківського НУВС, 2014. – С. 154-158.
13. Реверчук Н.Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур / Н.Й. Реверчук. – Львів : Вид-во ЛБІ НБУ, 2004. – 195 с.
14. Кракос Ю.Б. Управління фінансовою безпекою підприємств / Ю.Б. Кракос, Р.О. Разгон // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. – 2008. – № 1 (1). – С. 86-97.
15. Горячева К. Фінансова безпека підприємства, сутність та місце в системі економічної безпеки / К. Горячева // Економіст : наук. журнал. – 2003. – № 8. – С. 65-67.
16. Каргузов Є.П. Визначення фінансової безпеки підприємства: поняття, зміст, значення і функціональні аспекти / Є.П. Каргузов // Актуальні проблеми економіки : наук. економ. журнал. – 2012. – № 8. – С. 172-181.
17. Кудрицька Ж.В. Система управління фінансовою безпекою підприємства. / Ж.В. Кудрицька // Ефективна економіка : зб. наук. праць. – 2012. – № 1. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=897>.
18. Матвійчук Л.О. Концептуальні аспекти фінансової безпеки підприємства / Л.О. Матвійчук // Економічний вісник Донбасу : зб. наук. праць. – 2009. – № 4 (18). – С. 133-136.
19. Синюгіна Н.В. Фінансова безпека в сучасних умовах як індикатор дієвості фінансового контролю / Н.В. Синюгіна // Technology audit and production reserves. – 2012. – № 4/2 (6). – С. 25-26.
20. Горячева К.С. Оцінка рівня фінансової безпеки підприємства / К.С. Горячева // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. праць. – Суми : ВВІ "Мрія-1" ЛТД, УАБС. – 2004. – Т.10. – С. 288-295.
21. Офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.smida.gov.ua/>.

Кульняк И.Я., Глянцева Е.И. Финансовая безопасность предприятия: сущность и оценка ее уровня

На основе исследований научной литературы систематизированы трактовки понятия "финансовая безопасность предприятия", которое рассмотрено в пяти аспектах.

Предложена система показателей для оценки уровня финансовой безопасности предприятия, расчет которых позволит быстро реагировать на изменение финансового состояния в динамике, что является предупредительным сигналом ухудшения деятельности предприятий. На примере ОАО "Кожевенное предприятие "Свитанок" и ОАО "Кожевник", которые являются прямыми конкурентами и функционируют на одном рынке, оценено уровень финансовой безопасности с помощью расчета расстояния интегрального показателя оценки уровня финансовой безопасности от эталонного.

Ключевые слова: финансы, безопасность, финансовое состояние, финансовая безопасность предприятия.

Kulyniak I.Ya, Hliantseva O.I. Enterprise Financial Safety: the Essence and Evaluation of its Level

The interpretation of the term "financial safety of the enterprise" that is examined in five aspects is systematized based on the research of the scientific literature. The system of indicators for the level of financial safety of the enterprise is offered. Their calculation will quickly allow changing the financial state in dynamics that is the warning signal of the deterioration of enterprises. The level of financial security is estimated by means of calculating the distance of the integral index of an evaluation the financial safety level from standard on example "Leather enterprise "Svitank" PJSC and "Shkiryanyk" PJSC that are direct competitors and operate on the same market.

Key words: finance, security, financial position, financial safety of the enterprise.

УДК 355.41:684

Доц. Т.Є. Маселко, канд. фіз.-мат. наук;
доц. О.В. Генік, канд. екон. наук – НЛТУ України, м. Львів

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ НА МЕБЛЕВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Обґрунтовано актуальність впровадження логістичної стратегії на підприємствах, визначено методичні засади її формування, досліджено особливості основних видів логістичних стратегій. Виділено ключові параметри, на основі яких здійснюється вибір ефективної логістичної стратегії. Проаналізовано динаміку виробництва меблів у Львівській області. Розроблено інтегровану модель логістичної стратегії меблевого підприємства, виділено етапи її формування. Ефективність вибору логістичної стратегії визначатиметься динамікою зростання доходів підприємства та підвищенням якості логістичного обслуговування і задоволення запитів споживачів. Визначено конкурентні переваги на ринку меблів, одержані завдяки логістичній стратегії.

Ключові слова: логістична стратегія, етапи, цілі, конкурентоспроможність, меблеве підприємство.

Постановка проблеми. У сучасних умовах господарювання для багатьох вітчизняних меблевих підприємств постає проблема зміцнення конкурентних позицій на ринку. Впровадження логістичної стратегії може значно підвищити ефективність функціонування підприємства, забезпечити вдосконалення всіх складових його виробничо-господарської діяльності. Тому важливе значення має визначення методичних засад логістичної стратегії, яка обумовлює модель поведінки підприємства на ринку. В умовах загострення конкуренції між виробниками меблів логістична стратегія набуває особливого значення, хоча залишаються проблемними питання її впровадження у практичну діяльність меблевих підприємств.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Роль і місце логістики та логістичної стратегії в управлінні бізнесом досліджено у роботах зарубіжних

авторів: Д. Бауерсокса, Д. Клосса [1], Д. Уотерса [6], Р. Баллоу, М. Кристофера, Б. Анікіна, М. Залманової. Питання впровадження логістичної концепції в управління підприємством дослідили вітчизняні науковці, зокрема Є. Крикавський [3], М. Окландер, Р. Ларіна, О. Тридід [5] та ін. Однак, незважаючи на значну кількість наукових публікацій, проблема формування та впровадження логістичної стратегії у практику підприємств залишається недостатньо розкритою.

Мета дослідження – огляд основних логістичних стратегій підприємства, побудова інтегрованої логістичної стратегії меблевого підприємства та визначення особливостей її формування.

Виклад основного матеріалу. Для ефективної діяльності та забезпечення високої конкурентоспроможності промислові підприємства дедалі частіше застосовують логістичні стратегії, які відображають нові підходи в управлінні. Уотерс Д. наводить таке трактування логістичної стратегії, яка охоплює усі довготермінові рішення, поєднані з логістичною діяльністю, складається з усіх стратегічних рішень і планів щодо управління ланцюгом постачань, "формує зв'язок між більш абстрактними стратегіями вищого рівня та детально проробленими операціями, що виконуються в ланцюзі постачань" [6].

В Економічній енциклопедії логістичну стратегію визначено як одну з функціональних стратегій підприємства (поряд з виробничою, фінансовою, маркетинговою, стратегією розвитку та ін.), що ідентифікується в логістичних системах і ґрунтується на таких цілях: оптимізація рівня запасів, мінімізація часу переміщення матеріалів і виробів, забезпечення високого рівня логістичного сервісу, мінімального акцептованого рівня загальних витрат у логістичному каналі [2]. Є. Крикавський зазначає, що логістичні стратегії подібні до інших функціональних стратегій і взаємопов'язані з конкурентними [3].

Розглянувши наведені визначення, логістичну стратегію можна трактувати як сукупність дій і методів ефективного управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками з метою досягнення поставлених цілей підприємства та зміцнення його конкурентних позицій на ринку. Формування логістичної стратегії становить комплексний та інтегрований процес, спрямований на мінімізацію витрат та покращання рівня обслуговування споживачів. Не можна однозначно чітко сформулювати типи логістичних стратегій, але можна виділити найбільш застосовувані (табл.) [3].

Стратегія логістичного аутсорсингу визначається зосередженням підприємства на своїх ключових областях, а саме на виробництві, та пошуку логістичних посередників для виконання функцій розподілу продукції. На цей час на ринку логістичних послуг України працює не так багато логістичних компаній і логістичних операторів, як українських, так і закордонних. Логістичні компанії, зазвичай, надають окремі послуги, а саме: транспортування, складське зберігання, митні послуги тощо. Логістичні оператори – це логістичні компанії, які надають комплекс послуг своїм клієнтам. Досвідчений оператор може залучати інших підрядників для виконання поставлених цілей. Найбільшим оператором на ринку логістичних послуг є компанія "Українські вантажні кур'єри" [4]. У сегменті складської логістики достатньо сильні позиції у представництва німецької компанії "Kuehne and Nagel", транспортної – у голландської "Raben".

Серед великих логістичних компаній, які працюють на українському ринку, можна виділити французьку FM Logistic, німецьку Shenker та українські – "Карго-Сервіс", "Комора С", "Укртранс" та ін. [4].

Табл. Аналіз основних логістичних стратегій підприємства

№ з/п	Назва стратегії	Характеристика
1	Стратегія консолідації (транспорту, складів, запасів)	- локалізація запасів із зменшенням числа складів; - консолідація транспортних перевезень, що дає змогу зменшити питомі транспортні витрати; - покращення процесів транспортування-зберігання продукції, зменшення витрат на складське обслуговування (через пряму доставку);
2	Стратегія зниження загального рівня запасів	- зменшення величини страхових запасів без зниження рівня обслуговування споживача
3	Стратегія диференціації обслуговування клієнта	- прагнення підприємства до унікальності в системі обслуговування споживача; - ефективна система до продажного та після продажного обслуговування клієнтів; - дотримання стандартів якості реалізації продукції
4	Стратегія кооперації "постачальник-споживач"	- стратегічне партнерство у постачанні, збуті з метою підвищення ефективності логістичних рішень
5	Стратегія логістичного аутсорсингу	- вибір оптимальної кількості посередників в каналах руху товарів; - оптимізація логістичної системи за рахунок залучення нових посередників
6	Стратегія інтегрованого ланцюга поставок	- інтеграція і кооперація учасників ланцюга поставок з метою скорочення загального циклу та загальних витрат

Комплекс логістичних послуг меблевим підприємствам можуть надавати логістичні компанії та оператори. Тому застосування аутсорсингової стратегії, на нашу думку, у найближчі роки набуде значної популяризації, особливо на невеликих підприємствах. Стратегія інтегрованого ланцюга поставок, як концепція сучасного логістичного управління, характерна для великих міжнародних компаній. Однак в українських реаліях на меблевих підприємствах вона не реалізовується.

Наведені логістичні стратегії не є ізольованими, навпаки, вони є взаємопов'язаними, інтегрованими. Кожна окрема логістична стратегія передбачає організацію процесу її реалізації, який буде залежати від виробничих, маркетингових, фінансових та логістичних ресурсів, бізнес-цілей підприємства, основних вимог до обслуговування клієнтів. Побудова ефективної логістичної стратегії зумовлює необхідність деталізації її окремих компонентів у контексті особливостей функціонування підприємств тієї чи іншої галузі (рис. 1). Варто зазначити, що в умовах ринку на меблеву продукцію значною мірою впливають мода, стиль і дизайн, що постійно змінюються. Тому надзвичайно важливо забезпечити освоєння нових виробів у найкоротші терміни з мінімальними витратами трудових і матеріальних ресурсів незалежно від конструктивних і технологічних характеристик виробів.

Результати аналізу динаміки виробництва меблів у Львівській обл. за 2007-2013 рр. (рис. 2) доводять безпосередній зв'язок виробництва із станом

економіки держави загалом та регіону зокрема. Так, у 2009-2010 рр. спостерігається спад виробництва меблевої продукції, у 2011-2012 рр. – значне зростання виробництва меблів, а у 2013 р. простежується тенденція до зниження обсягу виробництва. Отже, для підприємств меблевої галузі першочерговим постає завдання реалізації комплексу взаємопов'язаних управлінських рішень, вагоме місце серед яких займає розроблення та впровадження логістичної стратегії, яка повинна базуватися на сучасних наукових та методичних підходах.

Рис. 1. Модель логістичної стратегії меблевого підприємства

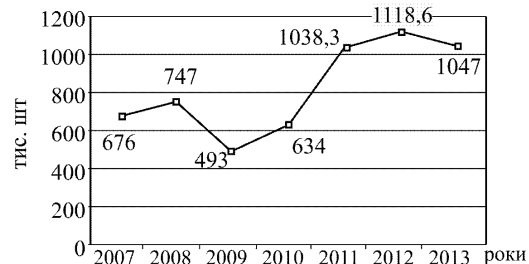

Рис. 2. Динаміка виробництва меблів у Львівській області

Формування логістичної стратегії характеризується виконанням таких умов: вона повинна відповідати реалізації загальної стратегії підприємства та повинна охоплювати всі сфери його діяльності. Побудова логістичної стратегії підприємства відбувається у кілька етапів: стратегічний аналіз логістичної системи підприємства; проектування моделі логістичної стратегії; реалізація стратегії; контроль за реалізацією стратегії. Для здійснення логістичної стратегії та контролю за її реалізацією необхідні відповідні зміни в організаційній структурі підприємства, а саме створення відділу логістики та впровадження логістичної інформаційної системи.

Впровадження логістичної стратегії дасть змогу отримати підприємству конкурентні переваги, як функціональні, так і засновані на взаємовідносинах із зовнішніми організаціями (рис. 3).

Рис. 3. Конкурентні переваги завдяки логістичній стратегії

Висновки. Таким чином, логістична стратегія підприємства у сучасних умовах є складним процесом, спрямованим на мінімізацію логістичних витрат за умови забезпечення покращення рівня обслуговування, а також скорочення циклу обороту капіталу, інвестованого в запаси. Вибір оптимальної логістичної стратегії можна здійснювати на основі таких ключових параметрів: логістичних витрат, якості логістичного обслуговування та доходів підприємства (результати логістичної стратегії). Проведений аналіз основних логістичних стратегій дає підстави стверджувати про перспективи їх впровадження на меблевих підприємствах. Реалізація логістичної стратегії меблевого підприємства дасть змогу мінімізувати витрати логістичних процесів та отримати конкурентні переваги на ринку меблів. Подальші дослідження можуть стосуватися практики застосування логістичних стратегій у діяльності меблевих підприємств.

Література

1. Бауэрсекс Доналд Дж. Логистика: интегрированная цепь поставок : пер. с англ. / Бауэрсекс Доналд Дж., Клосс Дейвид Дж. – М. : Изд-во ЗАО "Олимп-Бизнес", 2001. – 640 с.
2. Економічна енциклопедія. – У 3-ох т. / редкол.: С.В. Мочерний та ін. – К. : Вид. центр "Академія", – 2000. – Т. 2. – 864 с.
3. Крикавський Є. Логістика. Основи теорії : підручник. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2004. – 416 с.
4. Сумец А.М. Новости логистики. Логистические расходы и упущенная выгода: экономический аспект / А.М. Сумец, Е.Ф. Пелихов // Логистика: проблемы и решения : сб. науч. тр. – 2010. – № 1. – С. 15-27.
5. Тридід О.М. Логістичний менеджмент : навч. посібн. / О.М. Тридід, К.М. Таньков; за ред. проф. О.М. Тридіда. – Харків : Вид. дім ІНЖЕК, 2005. – 224 с.
6. Уотерс Д. Логистика. Управление цепью поставок : пер. с англ. – М. : Изд-во ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 503 с.
7. Офіційний сайт Головного управління статистики у Львівській області. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.lv.ukrstat.gov.ua/>.

Маселко Т.Е., Генык О.В. Особенности формирования логистической стратегии на мебельных предприятиях

Обоснована актуальность внедрения логистической стратегии на предприятиях, определены методические основы их формирования, исследованы особенности основ-

ных видов логистических стратегий. Выделены ключевые параметры, на основании которых осуществляется выбор эффективной логистической стратегии. Проанализирована динамика производства мебели во Львовской области. Разработана интегрированная модель логистической стратегии мебельного предприятия, выделены этапы ее формирования. Эффективность выбора логистической стратегии будет определяться динамикой роста доходов предприятия и повышением качества логистического обслуживания и удовлетворения запросов потребителей. Определены конкурентные преимущества на рынке мебели, полученные благодаря логистической стратегии.

Ключевые слова: логистическая стратегия, этапы, цели, конкурентоспособность, мебельное предприятие.

Maselko T.Ye., Henyk O.V. Some Features of the Logistic Strategy Formation at the Furniture Enterprises

Actuality of logistic strategies implementation at enterprises is proved. Main methodical features of forming the logistic strategy are determined, main types of logistic strategies are researched. Main parameters of choosing the effective logistic strategy are identified. The dynamics of furniture production in L'viv region are analysed. The integrated model of logistic strategy at the furniture company is developed, and also the stages of its formation are selected. The effectiveness of the chosen logistic strategy is determined by the dynamics of growing enterprise's income and quality of logistic system, and customer's satisfaction as well. Some competitive advantages that are obtained through logistic strategy are identified.

Key words: logistic strategy, stages, goals, competitiveness, furniture enterprise.

УДК 336.146:338.226

Аспір. Р.О. Маслик¹ –

Львівська державна фінансова академія

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ НАДАННЯ СУБВЕНЦІЙ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ З ДЕРЖАВНОГО МІСЦЕВИМ БЮДЖЕТАМ

Досліджено суть поняття субвенцій, проаналізовано основні види субвенцій та акцентовано увагу на субвенціях соціального спрямування. Проаналізовано механізм та виявлено особливості фінансового забезпечення надання субвенцій з державного до місцевих бюджетів в Україні за 2008-2013 рр. Наведено оцінку нормативно-правовій базі щодо визначення порядку надання субвенцій. Окреслено основні шляхи до вдосконалення системи підтримки місцевих бюджетів державним бюджетом.

Ключові слова: фінансове забезпечення, міжбюджетні трансферти, субвенції, частка субвенцій соціального спрямування.

Постановка проблеми. Міжбюджетні відносини є основною складовою взаємин різних рівнів влади в галузі держаних фінансів. Міжбюджетне регулювання відбувається шляхом перерозподілу міжбюджетних трансфертів, до яких належать дотації вирівнювання та субвенції. Щорічно з державного бюджету України місцевим бюджетам виділяється значний обсяг субвенцій, відповідно до положень статті 97 Бюджетного кодексу України на фінансування великої кількості заходів. Субвенції займають вагомий частку в їхньому загальному обсязі міжбюджетних трансфертів. Більша половина субвенцій з державного бюджету направляється на соціальну підтримку місцевих бюджетів. На сьогоднішні характерними проблемами у плануванні видатків за рахунок субвенцій є відсут-

ність чіткого переліку субвенцій та їх обсягів. Тому актуальним є розгляд системи фінансування субвенцій соціального спрямування з державного бюджету місцевим і визначення основних її слабких сторін.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема сутності міжбюджетних відносин, а зокрема субвенцій, досліджено у багатьох працях науковців, серед яких: В. Федосова, О. Василик, В. Опаріна, О. Кириленко, І. Волохова, З. Лободіна, С. Осадчук та інші. Також у працях висвітлено особливості функціонування субвенцій, відмінності їх від інших видів міжбюджетних трансфертів. Незважаючи на значні дослідження у цій сфері, певні питання залишаються невирішеними. При значній питомій вазі субвенцій (соціального спрямування) в загальному обсязі субвенцій з державного бюджету місцевим, їхнє вдосконалення та перегляд потребує дослідження.

Мета роботи – аналіз особливостей фінансового забезпечення надання субвенцій соціального спрямування з державного бюджету місцевим та визначення основних його недоліків.

Виклад основного матеріалу дослідження. Субвенція (від лат. subvenio "приходжу на допомогу") – це форма грошової допомоги місцевим бюджетам із державного бюджету, яка призначена для конкретно прописаної цілі/цілей [1, с. 206]. Бюджетним кодексом України субвенції визначені як міжбюджетні трансферти для використання на певну мету в порядку, визначеному тим органом, який прийняв рішення про надання субвенції. Міжбюджетні трансферти визначаються як кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого (ст. 2) [2]. Шляхом об'єднання наведених визначень субвенцій і міжбюджетних трансфертів отримуємо, що субвенції – це кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого для використання на певну мету в порядку, визначеному тим органом, який прийняв рішення про надання субвенції.

У СРСР субвенції з державного бюджету було запроваджено в 1924 р. і як метод бюджетного регулювання місцевих бюджетів практично замінили дотації. З цього моменту субвенції відіграють значну роль при наповненні місцевих бюджетів, що обумовлює необхідність вивчення чинної організації їхнього функціонування, розкриття проблемних питань та пошуку оптимальної моделі їхнього запровадження в сучасних умовах [1, с. 206].

Ст. 97 Бюджетного кодексу передбачає трансферти, які надаються з Державного бюджету України місцевим бюджетам, серед яких передбачено такі види субвенцій:

- на здійснення програм соціального захисту;
- на компенсацію втрат доходів бюджетів місцевого самоврядування на виконання власних повноважень внаслідок надання пільг, встановлених державою;
- на виконання інвестиційних проєктів;
- інші субвенції.

Ст. 102, 104-107 Бюджетного кодексу зазначають порядок надання різного роду субвенцій. Ст. 102 передбачає порядок надання субвенцій з Державного бюджету України на здійснення державних програм соціального захисту. Ще одним важливим документом є постанова КМУ від 15 грудня 2010 р. "Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів". У п.

¹ Наук. керівник: доц. О.Я. Малиновська, канд. екон. наук